

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2381/2015
29.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у спору тужиоца - противтуженог П.Р. из С., кога заступа А.М., адвокат из С., против тужене – противтужиле В.Р. из С., коју заступа Б.Н., адвокат из С., ради укидања обавеза издржавања по тужби и ради повећања обавезе издржавања по противтужби, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 267/2015 од 08.07.2015. године, у седници већа одржаној 29.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиоца П.Р. и тужене В.Р. изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 267/2015 од 08.07.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 450/2013 од 09.02.2015. године ставом првим изреке примарни тужбени захтев тужиоца којим је тражио укидање обавезе супружанског издржавања утврђеног судским поравнањем П 597/08 закљученим пред Општинским судом у Сомбору 03.02.2009. године, према коме је тужилац обавезан да на име доприноса за издржавања своје бивше супруге, тужене плаћа 30 % месечно од својих редовних месечних примања и то са даном 10.06.2013. године као даном подношења тужбе одбијен је као неоснован. Ставом другим изреке супсидијарни тужбени захтев тужиоца делимично је усвојен и измењено је судско поравнање П 597/08 закључено пред Општинским судом у Сомбору 03.02.2009. године, тако што се снижава износ обавезе издржавања тужиоца на име издржавања своје бивше супруге – тужене до висине од 25 % од пензије, почев од 11.06.2013. године за убудуће, док за то постоје законски услови. Ставом трећим изреке, део тужбеног захтева тужиоца за снижење обавезе издржавања преко досуђеног износа од 25 % од пензије па до траженог износа од 15 % од пензије као и у делу дана почетка обрачуна снижавања обавезе издржавања, пре 11.06.2013. године одбијен је као неоснован. Ставом четвртим изреке, противтужбени захтев тужене којим је тражила измену

судског поравнања П 597/08 закљученог пред Општинским судом у Сомбору 03.02.2009. године тако што би се тужилац обавезао да уместо месечног износа од 30 % од својих редовних месечних примања на име супружанског издржавања своје бивше супруге тужене плаћа месечно у висини од 40 % пензије коју прима код РФ ПИО, Покрајински фонд, Филијала Сомбор, почев од дана подношења противтужбе па док за то постоје законски услови, доспеле месечне износе одједном, а будуће месечне износе одмах са даном исплате пензије под теретом принудног извршења, одбијен је као неоснован. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж2 267/2015 од 08.07.2015. године одбио као неосноване жалбе парничних странака и првостепену пресуду потврдио.

Против другостепене пресуде тужена је благовремено, преко пуномоћника дана 28.09.2015. године поднела ревизију због погрешне примене материјалног права.

Против другостепене пресуде тужилац је благовремено, дана 03.08.2015. године, преко пуномоћника изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014) и утврдио да ревизије нису основане.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2, 6, 8, 10. и 11. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању брак парничних странака разведен је пресудом Општинског суда у Сомбору П 597/08 од 03.02.2009. године, када су странке закључиле и судско поравнање којим је тужилац обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање тужене плаћа износ од 30 % од својих редовних месечних примања почев од 03.02.2009. године. Парничне странке иако су разведене нису своју заједничку имовину поделиле већ су наставили да живе у истој кући која је њихова имовина у сувласничким деловима од по ½ дела, с тим што живе у одвојеним собама, користећи остале просторије по потреби. Обзиром да парничне странке живе у одвојеним собама, свако спрема своју собу, одвојено спремају храну и воде рачуна о личној хигијени. Тужилац се у својој соби греје на дрва као и тужена, с тим што тужилац за сезону купи око 3 кубна метра дрва при чему је цена једног кубика око 4.700,00 до 4.800,00 динара, а тужена се греје делимично на дрва а делимично купује суве коре које је последњи пут платила 3.500,00 динара. Тужилац плаћа трошкове утрошене воде у месечном износу од 1.500,00 динара, трошкове изношења смећа од око 500,00 динара као и порез на имовину за кућу која је за 2014. годину износила 4.168,58 динара. Тужена плаћа трошкове телефона у износу од 700,00 до 1.000,00 динара, и трошкове пореза на јутро земље које је уписано на њеном имену. Иначе тужилац је радио у предузећу С.т. у С. као возач и остварио је право на пензију у износу од 21.000,00 до 22.000,00 динара месечно а неко време је још радио као возач аутобуса по три до четири месеца у сезони где је зарађивао по 1.200,00 динара на дан. Тужена је завршила основну школу и никада није била формално запослена већ је

повремено радила у надници од чега је остваривала приходе, али није остварила право на пензију, нити било која друга примања код надлежног Фонда за ПИО. Била је власник пољопривредног газдинства, које је регистровала обзиром да је имала једно јутро пољопривредног земљишта, па је остварила субвенцију у укупном износу од 24.535,22 динара, (2012. године), али обзиром да није имала веће користи од 01.01.2013. године није обновила регистрацију већ је јутро земље које има у власништву дала комшијама да га обрађују а потом издала у аренду за износ од 150 до 200 евра. Кућа у којој парничне странке живе саграђена је на парцели од 2 кј, па је тужена наставила да обрађује окућницу и башту од чега се углавном издржава јер гаји поврће као и живину. Са парничним странкама у посебном делу куће живео је њихов син са својом женом и заједничким дететом у којем периоду је он плаћао трошкове струје за предметну кућу али се касније одселио и отишао у подстанаре. Обзиром да је син парничних странака имао финансијских проблема, и да му је хитно био потребан износ од 7.000 евра тужена је како би помогла сину 03.02.2014. године продала своје јутро земље за 7.500 евра и овај износ дала сину а истог дана су сачинили споразум којим је утврђено да она продаје ову земљу за наведени износ како би му помогла за његове хитне потребе са чим је сагласна и ћерка парничних странака а за узврат је установљена обавеза сина да туженој надаље док је жива исплаћује њен изгубљени приход од аренде што је ове године он и учинио у износу од 200 евра за једну годину. Осим сина парничне странке из брака имају ћерку која је удата и живи у селу С. са породицом, мужем и двоје малолетне деце. Парничне странке поседују заједнички аутомобил који искључиво користи тужилац. Тужилац болује од хроничне опструктивне болести плућа, од лумбоишијалгије као и од хроничног гастритиса а има и проблеме са реумом и са кичмом, тако да на лекове троши око 4.000,00 динара месечно. Тужена месечно на храну троши 6.000,00 до 7.000,00 динара а на лекове најмање 2.000,00 динара јер болује од повишеног крвног притиска, болести срца, шећерне болести, оштећења периферних нерава и крвних судова, повећане функције штитне жлезде, потпуно јој је одстрањена материце и оба јајника услед којих болести је код ње дошло до потпуног губитна радне способности. Међутим, тужена и даље на сопствени ризик повремено ради код комшије. Тужилац користи остатак плаца где сеје пшеницу и соју од чега има изванредан годишњи приход (а последњи пут је за соју добио око 100.000,00 динара). Део износа дао је сину а остало искористио да посеје соју за наредну годину, као и деци за поклоне.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Породичним законом одредбом члана 151. став 1. происано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање а неспособан је за рад или је незапослен има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима. Одредбом става 3. истог члана наведеног закона прописано је да нема право на издржавање супружник ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за другог супружника.

Одредбом члана 163. став 2. Породичног закона прописано је да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година, а одредбом става 2. истог члана прописано је да изузетно издржавање супружника по престанку брака може да се продужи и после истека рока од пет

година ако нарочито оправдани разлози спречавају спружника, повериоца издржавања да ради.

У конкретном случају од престанка брака парничних странака прошло је више од пет година. Међутим, постоје оправдани разлози који спречавају тужену као повериоца издржавања да ради, обзиром да је тужена потпуно неспособна за рад без пензије или било ког другог редовног прихода, осим накнаде од 200 евра годишње на име аренде за једно јутро земље коју јој сада плаћа син. Стога, нису основани ревизијски наводи тужиоца, јер је брак парничних странака више деценија егзистирао на подели рада у којој је тужена била више везана за кућне послове, рад у надници и послове у башти а тужилац је био у радном односу и остварио право на пензију, чему је индиректно и тужена својим радом допринела.

У односу на стање у време закључења судског поравнања (03. фебруар 2009. године), када је одређен проценат издржавања дошло је до потпуног губитка радне способности тужене, па самим тим тужена није више у могућности да додатно остварује приходе. Насупрот овоме тужилац има примања која упркос лековима и лечењу за које тужилац има потребе, омогућава издвајање износа за издржавање спружника овде тужене у досуђеном износу од 25 % од пензије а да то не угрози његову егзистенцију у складу са чланом 160. Породичног закона.

Правилно су нижестепени судови ценили имовину, приходе тужиоца (материјалне и натуралне) његове личне потребе, па се наводима тужиоца не доводи у сумњу примена материјалног права.

Ценећи наводе ревизије тужене, Врховни касациони суд налази да нису основани, јер тужилац учествује у претежном делу трошкова, а не би било оправдано повећати обавезу издржавања јер су се увећали његови трошкови за куповину лекова, одласке у бању, а издржавање тужиле траје више од пет година.

Са напред изнетих разлога а применом члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**